

KARTA PRZEDMIOTU/SYLABUS

Wydział	Wydział Opieki Zdrowotnej					
Kierunek studiów	Pielęgniarstwo					
Poziom kształcenia	Studia pierwszego stopnia					
Forma studiów	Studia stacjonarne/studia niestacjonarne					
Profil kształcenia	Praktyczny					
Jednostka organizacyjna prowadząca przedmiot	Katedra Pielęgniarstwa					
Moduł / Przedmiot	Nauki społeczne					
Przedmiot wyodrębniony w module	Psychologia					
Język kształcenia	polski					
Status modułu / przedmiotu	Obowiązkowy					
Cykl realizacji przedmiotu	Semestr studiów: I					
Kod przedmiotu						
Nauczyciel akademicki odpowiedzialny za przedmiot	Mgr Agnieszka Nieznańska					
Wymiar zajęć						
Zajęcia zorganizowane określone planem studiów, w tym:	Ogółem	Forma zajęć				
		Wykłady	Seminaria	Ćwiczenia	Samokształcenie	Zajęcia praktyczne
	75	15	15	21	39	-
Semestr I	75	15	15	21	39	-
Bilans nakładu pracy studenta ogółem						
Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i studenta			Wykłady – 15 godzin Seminaria – 15 godzin Ćwiczenia – 21 godzin			
Praca własna studenta, w tym samokształcenie			67 godzin			
Łączny nakład pracy studenta			120 godzin			
Punkty ECTS						
RAZEM	w tym z tytułu:					
	zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i studenta		pracy własnej studenta		nakładu pracy studenta związanego z zajęciami o charakterze praktycznym	
3	1,3		1,7		0,7	
Wymagania wstępne i /lub wprowadzające treści kształcenia						
Kształcenie w zakresie Psychologii zdefiniowane kartą/sylabusem nie wymaga poprzedzenia kształcenia treściami wprowadzającymi.						

Cele i efekty kształcenia	
Powiązanie modułu/przedmiotu z kierunkowymi efektami kształcenia	<p>kierunkowe efekty kształcenia</p> <p>Po zaliczeniu przedmiotu student:</p> <p>➤ w zakresie wiedzy:</p> <p>B.W1. zna podstawy psychologii w zakresie zachowania i rozwoju człowieka, uwarunkowań jego prawidłowego i zaburzonego funkcjonowania;</p> <p>B.W2. zna problematykę relacji człowiek – środowisko społeczne;</p> <p>B.W3. omawia mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych;</p> <p>B.W4. wymienia etapy i prawidłowości rozwoju psychicznego człowieka;</p> <p>B.W5. różnicuje pojęcie emocji i motywacji oraz zna pojęcie osobowości i jej zaburzeń;</p> <p>B.W6. charakteryzuje istotę i strukturę zjawisk zachodzących w procesie przekazywania i wymiany informacji;</p> <p>B.W7. definiuje modele i style komunikacji interpersonalnej;</p> <p>B.W8. zna techniki redukowania lęku i sposoby relaksacji oraz mechanizmy powstawania, działania i zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego;</p> <p>➤ w zakresie umiejętności:</p> <p>B.U1. opracowuje zestawienia podstawowych determinantów zdrowia;</p> <p>B.U2. ocenia wpływ choroby, hospitalizacji i innych sytuacji trudnych na stan fizyczny, psychiczny i funkcjonowanie społeczne człowieka;</p> <p>B.U3. projektuje i realizuje w warunkach symulowanych elementarne formy pomocy psychologicznej;</p> <p>B.U4. prognozuje wpływ choroby i hospitalizacji na stan psychiczny człowieka oraz zależności somatopsychiczne;</p> <p>B.U5. analizuje postawy ludzkie, proces ich kształtowania i zmiany;</p> <p>B.U6. ocenia funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, konflikt, frustracja);</p> <p>B.U7. zna psychologiczne aspekty funkcjonowania człowieka w różnych okresach rozwojowych;</p> <p>B.U8. zna psychospołeczne aspekty wychowania seksualnego i prorodzinnego;</p> <p>B.U9. kontroluje błędy i bariery w procesie komunikowania się;</p> <p>B.U10. wykazuje umiejętność aktywnego słuchania;</p> <p>B.U11. wykorzystuje techniki komunikacji werbalnej, niewerbalnej i parawerbalnej w opiece zdrowotnej;</p> <p>B.U12. tworzy warunki do prawidłowej komunikacji pielęgniarka – pacjent oraz pielęgniarka – personel medyczny;</p> <p>B.U13. dokonuje wyboru właściwych technik redukowania lęku i metod relaksacyjnych;</p> <p>B.U14. stosuje techniki zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego;</p> <p>➤ w zakresie kompetencji społecznych:</p> <p>D.K2. systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu;</p> <p>D.K9. jest otwarty na rozwój podmiotowości własnej i pacjenta;</p>
	<p>Celem przedmiotu jest opanowanie wiedzy i umiejętności z zakresu psychologii określonych kompetencjami pielęgniarki, w tym:</p> <p>➤ poznanie podstawowych pojęć psychologicznych</p> <p>➤ poznanie teorii osobowości w relacjach zdrowie – choroba</p> <p>➤ zapoznanie z psychologicznym uwarunkowaniem zdrowia i choroby</p> <p>➤ zapoznanie z zależnościami psychosomatycznymi</p> <p>➤ poznanie zasad i koncepcji komunikacji międzyludzkiej</p>

	<ul style="list-style-type: none">➤ poznanie „psychologii” rodziny➤ wskazanie specyficznych problemów natury psychologicznej związanych z chorobą, leczeniem i niepełnosprawnością.	
Szczegółowe modułowe / przedmiotowe efekty kształcenia	Efekty przedmiotowe	Odniesienie do efektów kierunkowych
	EK – 1 potrafi omówić rozwój psychiczny człowieka, jego uwarunkowania i zaburzenia	BW1, BW4, BW5, BU1, BU5, BU7, BU8, DK2
	EK – 2 zna i omawia zagadnienia związane z komunikacją interpersonalną	BW6, BW7, BU9, BU10, BU11, BU12, DK2, DK9
	EK – 3 zna i rozumie problematykę wypalenia zawodowego	BW8, BU14, DK2, DK9
	EK – 4 omawia problematykę relacji człowieka ze środowiskiem oraz radzenia sobie w sytuacjach trudnych	BW2, BW3, BU2, BU3, BU4, BU6, BU13, DK2,
Metody i narzędzia dydaktyczne kształcenia		
Wykłady	<ul style="list-style-type: none">➤ Wykłady informacyjne/ problemowe wsparte prezentacją multimedialną, przeplatane interakcją ze studentami z wykorzystaniem metod aktywizujących, połączone z dyskusją kierowaną.	
Seminaria	<ul style="list-style-type: none">➤ Prelekcje wsparte prezentacją multimedialną, z wykorzystaniem metod aktywizujących, połączone z dyskusją kierowaną.➤ Tematyczne zajęcia połączone z indywidualnym lub grupowym opracowywaniem tematów związanych z omawianym zakresem tematycznym zajęć, przy możliwości korzystania z literatury.➤ Prezentacje i referaty dotyczące treści kształcenia przeznaczonych do samokształcenia.	
Ćwiczenia	<ul style="list-style-type: none">➤ Prelekcje wsparte prezentacją multimedialną, z wykorzystaniem metod aktywizujących, połączone z dyskusją kierowaną.➤ Tematyczne zajęcia połączone z indywidualnym lub grupowym opracowywaniem tematów związanych z omawianym zakresem tematycznym zajęć, przy możliwości korzystania z literatury.➤ Prezentacje i referaty dotyczące treści kształcenia przeznaczonych do samokształcenia.	
Zajęcia praktyczne	-	
Treści programowe kształcenia		
Wymiar zajęć		Zakres treści programowych
Forma	Liczba godzin	
Semestr		I
Wykłady	15	W1. Osobowość człowieka, jej rozwój i struktura. Cechy osobowości jako czynnik determinujący ludzkie działanie, definicje osobowości, teoria Raymonda Cattella, psychologia cech osobowości H.J Eysencka, model Wielkiej Piątki. Struktury Ja – wybrane wymiary oraz ich znaczenie dla poczucia tożsamości: definicje Ja według Roya Baumeistera, najważniejsze cechy Ja, kształtowanie się Ja, wybrane teorie wyjaśniające mechanizmy genezy Ja, teoria autoschematów (Markus), poziom samooceny, samoocena jako efekt porównań między różnymi postaciami Ja, subiektywizm samooceny, porównania społeczne, motywy porównań społecznych, typy porównań społecznych. Formy zaburzeń procesu samoregulacji, inne koncepcje niedostatecznej samoregulacji, kontrola emocji, kontrola myśli, samoregulacja podczas wykonywania zadań.

		<p>W2. Człowiek jako istota społeczna. Konformizm – uleganie grupie i autorytetom, pojęcie konformizmu, konformizm w życiu codziennym, czynniki nasilające konformizm. Następstwa wpływu społecznego. Agresja: pojęcie agresji, teorie wyjaśniające zachowania agresywne czynnikami wrodzonymi, wpływ mediów na kreowanie zachowań agresywnych, zachowania prowokacyjne, jak radzić sobie z agresją. Techniki wpływu społecznego, wzajemna atrakcyjność, atrakcyjność fizyczna, sposoby wpływania na atrakcyjność.</p> <p>W3. Patogeneza a salutogeneza. Modele i orientacje wykorzystywane w psychologii klinicznej. Podejście patogenetyczne w psychologii klinicznej (czynniki chorobotwórcze, czynniki patogenne, model bio-psycho-społeczny, teoria etiopatogenezy, model podatność – stres, model czynników ryzyka. Podejście salutogenetyczne w psychologii klinicznej (transakcyjna teoria stresu, uogólnione zasoby odpornościowe, stresory, poczucie koherencji, zachowanie, style życia.</p>
Seminaria	15	<p>S1. Relacja ciało – psychika w pomocy psychologicznej. Podświadomość w ciele. Sytuacyjne i chroniczne napięcie w mięśniach. Metoda Rolfingu. Ugruntowanie ciała. Ćwiczenia ugruntowujące ciało.</p> <p>S2. Komunikacja interpersonalna, style komunikacji, sposoby komunikacji werbalnej i niewerbalnej. Zaburzenia w komunikacji interpersonalnej. Indywidualne style komunikowania się. Relacja terapeuty – pacjent jako specyficzna forma komunikacji. Komunikacja a kontakt terapeutyczny. Czynniki budujące właściwy kontakt terapeutyczny. Błędy jatrogenne jako efekt zaburzonej relacji terapeuty – pacjent.</p> <p>S3. Istota pomocy psychologicznej. Charakterystyka zachowań pomocowych. Rodzaje motywów do pomagania. Istota relacji pacjent – terapeuta w sytuacji pomocy psychologicznej. Czynniki wspierające w pomocy psychologicznej. Techniki komunikacji w pomocy psychologicznej.</p> <p>S4. Wpływ sytuacji jatrogennych na relację pielęgniarka – pacjent.</p>
Ćwiczenia	21	<p>CW1. Sytuacje trudne – stres, choroba, hospitalizacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> – mechanizmy obronne osobowości i adaptacja do stresu, – choroba i hospitalizacja jako sytuacja trudna. <p>CW2. Techniki redukowania lęku – relaksacja. Formy i techniki relaksacyjne.</p> <p>CW3. Stres w pracy. Pojęcie stresu oraz jego następstwa, stresory, sposoby zwalczania stresu. Stres a choroba.</p> <p>CW4. Wypalenie zawodowe, etapy i symptomy wypalenia zawodowego, znaczenie wsparcia społecznego.</p> <p>CW5. Specyficzne problemy związane z chorobą oraz niepełnosprawnością.</p> <p>CW6. Pielęgniarka w obliczu śmierci pacjenta.</p>
Zajęcia praktyczne / Praktyki zawodowe	-	-
	-	-
Samokształcenie	39	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prawa pacjenta. 2. Pojęcie hospitalizmu – przyczyny, skutki, zapobieganie. 3. Asertywność jako postawa szacunku wobec siebie i innych. 4. Stres a choroba. Strategie radzenia sobie z chorobą. 5. Inteligencja i style poznawcze. Iloraz inteligencji i sposoby jego wyznaczania. Podstawowe koncepcje stylów poznawczych.

Sekwencja zajęć	W1 – W3 S1 – S4 CW1 – CW6 <i>(Informacja na potrzeby harmonogramu zajęć)</i>	
Ocenianie i zaliczanie		
Metody weryfikacji efektów kształcenia i kryteria oceny	<p><u>Ocena formująca (OF):</u> Wykłady – student może otrzymać oceny np. za:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kolokwia cząstkowe sprawdzające stopień opanowania wiedzy, w tym także wiedzy z tematyki przeznaczonej do samokształcenia <p>Seminaria – student może otrzymać oceny np. za:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kolokwia cząstkowe sprawdzające stopień opanowania wiedzy, w tym także wiedzy z tematyki przeznaczonej do samokształcenia • prace i prezentacje przygotowane w ramach pracy własnej (samokształcenia) <p>ćwiczenia – student może otrzymać oceny np. za:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kolokwia cząstkowe sprawdzające stopień opanowania wiedzy, w tym także wiedzy z tematyki przeznaczonej do samokształcenia • prace i prezentacje przygotowane w ramach pracy własnej (samokształcenia) <p>Nauczyciele akademicki prowadzący poszczególne formy zajęć zobowiązani są do wystawienia studentowi co najmniej jednej oceny formującej.</p> <p><u>Ocena podsumowująca (OP):</u> Ocena podsumowująca jest oceną końcową potwierdzającą osiągnięcie przez studenta efektów kształcenia.</p> <p>Ocena podsumowująca jest średnią ważoną ze średniej ważonej ocen formujących oraz średniej ważonej ocen uzyskanych na zaliczeniu końcowym – egzaminie przeprowadzonym w formie pisemnej.</p>	
Sposoby i kryteria weryfikacji i oceny uzyskania przez studentów założonych efektów kształcenia	EK – 1 – egzamin pisemny w formie testu EK – 2 – egzamin pisemny w formie testu EK – 3 – egzamin pisemny w formie testu EK – 4 – egzamin pisemny w formie testu	
Zasady dopuszczenia do zaliczenia przedmiotu	Student może zostać dopuszczony do zaliczenia końcowego przedmiotu w formie egzaminu jeżeli uzyskał: <p>➤ średnią ważoną ocenę ocen formujących, co najmniej jako ocenę dostateczną (3)</p>	
Forma i warunki zaliczenia przedmiotu	<p>Zaliczenie przedmiotu przeprowadzone zostanie w formie:</p> <p>Forma: Egzamin.</p> <p>Zaliczenie przedmiotu przeprowadzone zostanie w formie pisemnej – testu zawierającego co najmniej 30 pytań sformułowanych w sposób pozwalający na sprawdzenie wiedzy, poziomu zrozumienia, umiejętności analizy, syntezy i rozwiązania problemu z zakresu będącego przedmiotem programu.</p> <p>Przykłady pytań będą udostępnione studentom na pierwszych zajęciach przez nauczyciela akademickiego odpowiedzialnego za przedmiot.</p>	

	<p>Warunkiem zaliczenia testu będzie udzielenie poprawnej odpowiedzi na minimum 60% pytań zawartych w teście.</p> <p>Ocena w skali wartościowej określonej regulaminem studiów odniesiona do testu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - niedostateczny – ndst. (2) do 59% poprawnych odpowiedzi - dostateczny – dst (3) – od 60% do 67% poprawnych odpowiedzi - dostateczny plus – dst+ (3,5)– od 68% do 75% poprawnych odpowiedzi - dobry – db (4) – od 76% do 85% poprawnych odpowiedzi - dobry plus – db+ (4,5) – od 86% do 92% poprawnych odpowiedzi - bardzo dobry – bdb (5) – od 93% do 100% poprawnych odpowiedzi <p>Warunkiem zaliczenia testu będzie uzyskanie, co najmniej oceny dostatecznej (3) z pytań odniesionych do każdego z efektów kształcenia.</p> <p>Ocena końcowa testu jest średnią ważoną ocen z pytań odniesionych do każdego efektu kształcenia.</p>
Wykaz literatury obowiązującej do zaliczenia przedmiotu	
Literatura podstawowa	<ul style="list-style-type: none"> • Bishop G.D.: Psychologia zdrowia. Astrum, Wrocław 2000. • Formański J.: Psychologia – podręcznik dla szkół medycznych. PZWL, Warszawa 2000. • Santorski J. „ABC pomocy psychologicznej” Jacek Santorski&Co Agencja Wydawnicza, Warszawa, 1993 • Antonovsky A.: Rozwikłanie tajemnicy zdrowia: Jak radzić sobie ze stresem i nie zachorować. Instytut Psychiatrii i Neurologii. Warszawa 2005 • Aronson E, Wilson T., Akert R.: Psychologia społeczna. Serce i umysł. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne. Gdańsk. 1997 • Hall C., Lindzay G.: Teorie osobowości. Państwowe Wydawnictwo Naukowe. Warszawa. 1990 • Sęk H. (red.). Psychologia kliniczna. Państwowe Wydawnictwo Naukowe. Warszawa. 2013 • Pervin L.: Psychologia osobowości. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne. Gdańsk. 2002 • Psychiatria. Podręcznik dla studentów pielęgniarstwa. Red. Krupka Matuszczyk I., Matuszczyk M. Katowice 2007, Wydawnictwo ŚUM, s.63-74. Książka dostępna w wersji elektronicznej na stronie internetowej: http://www.slam.katowice.pl/page.php
Literatura uzupełniająca	<ul style="list-style-type: none"> • Bogdan Wojciszke B., Psychologia społeczna. SCHOLAR, 2011 • Kotller J. „Skuteczny terapeuta” GWP, Gdańsk, 2003 • Hayes J., Gelso Ch. „Relacja terapeutyczna” GWP, Gdańsk, 2008 • Lidia Cierpiałkowska L.: Psychopatologia. SCHOLAR 2012
Prawa autorskie	
Prawa autorskie	Wyższa Szkoła Nauk Stosowanych w Rudzie Śląskiej